

ПРОТОКОЛ № 1

засідання консультативної ради з питань соціального захисту громадян,
які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи

від 10.06.2021

м. Суми

Присутні: голова консультативної ради – Мотречко В.В.,
заступник голови консультативної ради – Масік Т.О.,
секретар консультативної ради – Синспол В.Е.
Члени ради: Верхуша П.Г., Гонтаренко Л.І., Котляр А.І.,
Самко Л.Ф., Симоненко В.П. (замість Семи М.Ф.), Кіпенко Н.Б.
(замість Чумаченко О.Ю.).
Запрошені: Чернишева С.О. (медичний директор КНП СОР «Сумський
обласний диспансер радіаційного захисту населення»).

Порядок денний:

1. Про медичне обслуговування громадян, які постраждали внаслідок
Чорнобильської катастрофи.

1.1 Про проведення диспансеризації та стаціонарного лікування
громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

СЛУХАЛИ:

Чернишеву С.О., яка повідомила, що КНП СОР «Сумський обласний
диспансер радіаційного захисту населення» (далі – диспансер) на сьогодні
працює в повному об'ємі в межах укладених договорів з Національною
службою здоров'я України (далі – НСЗУ). На обліку в диспансері знаходиться
1800 осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, що уклали
декларації із сімейними лікарями. Враховуючи те, що порядок диспансеризації
«чорнобильців» не передбачений будь-якими іншими нормативно-правовими
актами окрім Закону України «Про статус та соціальний захист громадян,
які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (далі – Закон), не
передбачений програмою соціальних гарантій НСЗУ, то диспансеризація
громадян проводиться відповідно до укладених договорів. Громадяни за
направленням від сімейного лікаря проходять профілактичний огляд в межах
пакету «Профілактика, діагностика, спостереження, лікування та реабілітація
пацієнтів в амбулаторних умовах». Пакетом послуг передбачається безоплатне
проведення ультразвукового обстеження, діагностичного та лабораторного
обстеження за місцем проживання. Пацієнт може самостійно обрати
лікувальний заклад (який уклав договір з НСЗУ) та пройти в ньому обстеження.
Під час лікування за пакетами «Хірургічні операції дорослим та дітям в
стаціонарних умовах», «Стаціонарна допомога дорослим та дітям без
проведення хірургічних операцій» особи можуть пройти оздоровлення як у
диспансері, так і в інших закладах – за направленням лікуючого або сімейного
лікаря. Медикаменти при лікуванні використовуються згідно з переліком, який

включений до Національного переліку лікарських засобів. Обстеження при стаціонарному лікуванні в залежності від типу захворювання проводиться безоплатно в рамках пакету надання медичної допомоги.

ВИСТУПИЛИ:

Симоненко В.П., який поцікавився, чи відповідає Національний перелік ліків потребам диспансеру, а також чи багато необхідних препаратів не входять до Національного переліку лікарських засобів.

Чернишева С.О., яка зазначила, що багато препаратів, зокрема метаболічні, не входять до Національного переліку лікарських засобів.

Верхуша П.Г., який запитав про види операцій, які проводяться безкоштовно та їх тарифну вартість.

Чернишева С.О., яка повідомила, що оперативні втручання (планові та ургентні) забезпечуються матеріалами в межах пакету медичних послуг «Хірургічна допомога» в повному обсязі в залежності від складності оперативного втручання. Фінансування надходить від НСЗУ.

Верхуша П.Г., який запитав про можливість доступу до інформації про перелік операцій, які повинні проводитися закладом безкоштовно.

Чернишева С.О., яка відповіла, що таку інформацію можна переглянути на сайті НСЗУ: в меню сайту обрати «Укладені договори» – «Область» – «Хірургічні операції», та переглянути всі лікувальні заклади, які уклали договори з НСЗУ. У специфікації договорів вказано, які послуги заклад повинен надавати безоплатно.

Симоненко В.П., який запитав про розподіл коштів у разі, коли пацієнт направляється в інше місто на лікування, чи кошти «йдуть» за пацієнтом.

Чернишева С.О., яка привела приклад: якщо особа направляється на лікування до певного спеціалізованого медичного закладу, то кошти не «переходять» за пацієнтом, а фінансування надходить з НСЗУ, в тому числі до спеціалізованих медичних інститутів, які уклали договори з НСЗУ. Якщо мова йде про операції стентування, ендопротезування, то такі операції фінансуються за окремими програмами, які не входять до переліку програм, затверджених НСЗУ.

Верхуша П.Г., який поцікавився чи виділяються окремо кошти для планового лікування «чорнобильців», оскільки відповідно до індивідуальної програми реабілітації громадяни повинні планово лікуватися 2 рази на рік.

Кіпенко Н.Б., яка повідомила, що громадяни в закладах охорони здоров'я мають право отримати медичні послуги на загальних підставах. Сума коштів відрізняється в залежності від випадку та складності захворювання (планове лікування, ургентний випадок, інсульт, інфаркт). Людина самостійно обирає заклад, оскільки може навіть поцікавитися, чи достатньо ця лікарня забезпечена лікарськими засобами, що забезпечить їй проходження планового лікування.

Симоненко В.П., який запитав про можливість ознайомлення зі списком наявних лікарських засобів конкретного медичного закладу.

Кіпенко Н.Б., яка відповіла, що списки лікарських засобів щотижня оновлюються на сайті лікувальних закладів, крім того список всіх лікарських

засобів має знаходитися на доступних для ознайомлення місцях у відділеннях лікарень.

Чернишева С.О., яка додала, що оскільки з травня місто «вийшло» з червоної зони карантину, проведення планових госпіталізацій відновлено, то диспансер готовий приймати громадян на планове обстеження і лікування.

Верхуша П.Г., Симоненко В.П., які запитали про можливість відшкодування коштів державою, оскільки в більшості випадків лікування платне, а у багатьох громадян коштів на лікування не вистачає.

Чернишева С.О., яка відповіла, що пацієнт перед проведенням лікування підписує згоду на проведення лікування, в тому числі з оплатою.

Кіленко Н.Б., яка додала, що через систему охорони здоров'я компенсації не проводяться.

Верхуша П.Г., який уточнив, що за громадським організаціями все ж залишається право на звернення до НСЗУ, Міністерства охорони здоров'я України (далі – МОЗ) щодо невиконання на практиці положень Закону про безкоштовне медичне обслуговування громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Чернишева С.О., яка додала, що НСЗУ не заперечує надання медичної допомоги з інших джерел фінансування. Надання медичної допомоги у диспансері відбувається у правовому полі.

Симоненко В.П., який поцікавився, на скільки зменшилось фінансування диспансеру у 2021 році порівняно з попереднім.

Чернишева С.О., яка зазначила, що оскільки диспансер є закладом планового лікування, то фінансування вже є меншим порівняно з іншими закладами, які надають пріоритетні послуги. У 2020 році фінансування складало 28 млн. грн., у тому числі 5 млн. грн. перехідного фінансування. У 2021 році – без перехідного фінансування, приблизно 23 млн. грн.

Масік Т.О., яка підсумувала, що громадським організаціям слід опрацювати питання щодо звернення до Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства фінансів України щодо надання гарантій на безкоштовне медичне обслуговування, що передбачені Законом, та надати пропозиції до департаменту соціального захисту населення Сумської міської ради (далі – департамент) для можливості направлення аналогічного звернення за результатами засідання консультативної ради, як від консультативно-дорадчого органу виконавчого комітету Сумської міської ради.

ВИРІШЕННЯ:

Громадським організаціям слід опрацювати питання щодо звернення до Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства соціальної політики України, Міністерства фінансів України щодо надання гарантій на безкоштовне медичне забезпечення, що передбачені Законом, та надати пропозиції до департаменту для можливості направлення аналогічного звернення від консультативної ради, як консультативно-дорадчого органу.

1.2 Про проведення вакцинації від COVID-19 громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

СЛУХАЛИ:

Кіпенко Н.Б., яка повідомила, що на сьогодні в Україні зареєстровано та дозволено до використання 3 вакцини, схвалені Всесвітньою організацією охорони здоров'я. Перша – вакцина Pfizer-BioNTech, розроблена німецькою біотехнологічною компанією BioNTech спільно з американським фармакологічним концерном Pfizer. Ця вакцина навчав організм людини самостійно виробляти антигени і антитіла до вірусу, вбудовуючись у клітини людини.

Вакцина Astra Zeneca – векторна вакцина, розроблена Оксфордським університетом та британсько-шведською біофармацевтичною компанією AstraZeneca. Вакцини AstraZeneca виготовляють в Європейському Союзі, Великобританії, Республіці Корея та в Індії. Розроблена на основі вектора вірусу, який не шкодить організму людини. Його завдання – доставити у клітину ген хвороботворного вірусу, проти якого потрібно виробити імунітет.

Вакцина Coronavac – це інактивована вакцина, розроблена китайським фармацевтичним підприємством Sinovac Biotech, що спеціалізується на виробництві вакцин проти гепатиту та грипу. Її головний компонент – нежиттєздатні вірусні частинки. Вони не можуть спричинити хворобу, але викликають імунну реакцію.

Шляхи та етапи проведення вакцинації передбачені Дорожньою картою з впровадження вакцини від гострої респіраторної хвороби COVID-19 (затверджена наказом МОЗ від 24.12.2020 № 3018).

Шляхами вакцинації є мобільні бригади та пункти щеплення. Мобільні бригади, які створюються закладами охорони здоров'я, виїжджають для проведення щеплень на підприємствах, установах, організаціях, що входять до першої хвилі вакцинації – заклади освіти, охорони здоров'я, інтернатні заклади для осіб похилого віку, структури державної безпеки.

У Сумах є 4 пункти щеплення: Центри первинної медико-санітарної допомоги № 1 та № 2, Обласний клінічний медичний центр соціально небезпечних захворювань та Клінічна лікарня Святого Пантелеймона.

Сдина умова для щеплення – наявність укладеної декларації з лікарем первинної медицини. Людина вважається щепленою після отримання двох доз вакцини. Повторне щеплення проводиться тією ж самою вакциною.

Вакцина Pfizer завезена в обмеженій кількості та використовується тільки для осіб, які підлягають щепленню в першу та другу хвилю, не були щеплені іншими вакцинами. Astra Zeneca також є в обмеженій кількості, використовується для повторного щеплення. Вакцини Coronavac достатньо для проведення імунізації населення.

Чернишева С.О., яка додала, що у диспансері відмов у щепленні немає.

ВИСТУПИЛИ:

Верхуша П.Г., який поцікавився наскільки безпечною є вакцинація для «чорнобильців», які мають від одного до декількох патологічних захворювань, та яка вакцина є більш підходящою для цієї категорії громадян.

Кіпенко Н.Б., яка відповіла, що більш привабливою є вакцина Рбізек, проте інформації щодо віддалених наслідків після використання вакцини як для «чорнобильців», так і для всіх громадян немає, оскільки не має змоги їх вивчити. Відсоток ускладнень, які можуть виникнути при використанні цих вакцин, не більший, аніж при будь-якій вакцині.

Але з досвіду використання, вакцина CoronaVac дає менше побічних реакцій, ніж вакцина Astra Zeneca. Слід враховувати, що такі побічні реакції, як біль, набряк в місці ін'єкції, озноб, гарячка, головний біль та стомлюваність, протягом кількох днів є нормальною реакцією, і означають, що організм розпізнав вірус та виробляє імунну відповідь проти нього. Проте, якщо є протипоказання до вакцинації, то лікар проводить огляд пацієнта та формує висновок щодо проведення/не проведення щеплення.

2. Про пенсійне забезпечення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, відповідно до Законів України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про статус та соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

2.1 Про нове в законодавстві щодо пенсійного забезпечення громадян вищезазначеної категорії.

2.2 Про індексацію пенсій у 2021 році громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи: які категорії мають право на проведення індексації.

СЛУХАЛИ:

Гонтаренко Л.І., яка повідомила, що змін у законодавстві з питань пенсійного забезпечення на сьогодні немає. Змінюється лише розмір прожиткового мінімуму – з 01.07.2021 збільшується з 1769 до 1854 грн. для осіб, що втратили працездатність.

З березня 2019 року було розпочато індексацію пенсій, а саме шляхом осучаснення заробітної плати по Україні, з якої призначається пенсія.

Пенсія, яка була призначена особам до 2017 року із середньої заробітної плати 3764,40 грн., поетапно збільшувалася на встановлені коефіцієнти: на 1,17, 1,11 і з березня 2021 року на 1,11. Тобто, осучаснена заробітна плата 5426,60 грн. збільшується на індивідуальний коефіцієнт заробітку кожної особи, що в результаті складає суму, з якої обчислюється пенсія. У будь-якому випадку, розмір пенсії для жінок зі стажем роботи 30 років та чоловіків зі стажем 35 років не може бути менший 2200 грн. Якщо в результаті осучаснення заробітної плати розмір пенсії збільшується менше, ніж на 100 грн, то пенсія збільшується на 100 грн.

Для розрахунку пенсії «чорнобильцям» середня заробітна плата у розмірі 928,81 грн. збільшувалася на вищезазначені коефіцієнти, що у підсумку склало 1338,93 грн. Ця сума збільшується на індивідуальний коефіцієнт заробітку та множиться на відсоток втрати працездатності.

Для громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, категорії I (осіб з інвалідністю внаслідок війни), пенсія зі всіма надбавками, підвищеннями та компенсаціями, крім пенсії за особливі заслуги перед Україною, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 26.06.2019 № 543 «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України» не повинна бути меншою: для осіб з інвалідністю I групи – 650 % від прожиткового мінімуму для непрацездатних громадян (11490,50 грн.), II групи – 525 % від прожиткового мінімуму для непрацездатних громадян (9287,25 грн.), та III групи – 360 % (6368,40 грн.)

Для військовозобов'язаних, які виконували роботи по ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС в складі військових частин, пенсія за їх бажанням може обчислюватися з розрахунку 5-ти кратного розміру мінімальної заробітної плати.

ВИСТУПИЛИ:

Самко Л.Ф., яка запитала про розміри щомісячної адресної допомоги до пенсії.

Гонтаренко Л.І., яка відповіла, що відповідно до вищезазначеної постанови, у разі, коли щомісячний розмір пенсійних виплат (з урахуванням надбавок, підвищень, додаткових пенсій, цільової грошової допомоги, сум індексації та інших доплат до пенсій, установлених законодавством, крім пенсій за особливі заслуги перед Україною) не досягає вищезазначених розмірів в розрізі груп інвалідності, виплачується щомісячна державна адресна допомога до пенсії в сумі, якої не вистачає до зазначених розмірів.

2.3 Про перспективи підвищення пенсій учасникам ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, які не були військовозобов'язаними та були залучені від підприємств.

2.4 Про порядок призначення пенсій членам сімей, які втратили годувальника, з числа учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

СЛУХАЛИ:

Гонтаренко Л.І., яка повідомила, що рішенням Конституційного Суду України від 07.04.2021 № 1-р(П)/2021, яке набуває чинності 07.07.2021 (далі – рішення КСУ), визнано неконституційною статтю 54 Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» (далі – Закон), яка регламентує порядок пенсійного забезпечення громадян. До набуття чинності Закону України «Про внесення змін та визнання такими, що втратили чинність, деяких законодавчих актів України» № 76-VIII від 28.12.2014, статтею 54 Закону було передбачено, що розміри пенсій для осіб з інвалідністю, щодо яких встановлено причинний

зв'язок з Чорнобильською катастрофою, не можуть бути нижчими 10 мінімальних пенсій за віком для I групи інвалідності, 8 мінімальних пенсій за віком для II групи та 6 мінімальних пенсій для III групи. Проте, вищезазначеним законом були внесені зміни до статті 54 Закону, а саме, що розміри пенсій визначаються актами Кабінету Міністрів України з відповідних питань. Перспектива підвищення пенсій на сьогодні існує, оскільки, як зазначалося вище, рішенням КСУ статтю 54 визнано такою, що не відповідає Конституції України, та зобов'язано Верховну Раду України протягом 3 місяців з дня ухвалення КСУ рішення привести нормативне регулювання щодо уповноваження Верховною Радою України Кабінету Міністрів України визначати своїми актами мінімальні розміри пенсії вказаних категорій громадян у відповідність до Конституції України та рішення КСУ. Якщо не будуть прийняті будь-які нормативно-правові акти з цього питання, з 07 липня 2021 року стаття 54 Закону щодо пенсійного забезпечення громадян набиратиме чинності. Виходячи з прожиткового мінімуму на 01.07.2021 (1854 грн), розміри пенсій для громадян категорії I будуть складати: для осіб з інвалідністю I групи – 18540 грн., II групи – 14832 грн., III групи – 11124 грн.

Щодо призначення пенсій дружинам померлих учасників ліквідації змін у законодавстві немає. Призначення пенсій відбувається відповідно до Закону України «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування». У 2021 році для оформлення пенсії необхідно досягнення пенсійного віку 60 років та наявність стажу роботи 28 років. Пенсія по втраті годувальника призначається у розмірі 50 відсотків пенсії померлого годувальника.

ВИСТУПИЛИ:

Симоненко В.П., який поцікавився щодо змін у призначенні пенсій для учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС, віднесених до категорії 2.

Гонтаренко Л.І., яка пояснила, що пенсія призначається на загальних підставах – пенсія за віком і надбавка у розмірі 113 грн. як учаснику ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

3. Про надання у 2021 році соціальних гарантій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, за рахунок коштів державного бюджету та коштів бюджету Сумської міської територіальної громади.

СЛУХАЛИ:

Котляр А.І., яка прозвітувала про стан надання соціальних гарантій особам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, за рахунок коштів державного бюджету та коштів бюджету Сумської міської територіальної громади.

За рахунок коштів державного бюджету для надання соціальних гарантій (компенсація за пільгове забезпечення продуктами харчування, додаткові відпустки, компенсація за шкоду здоров'ю, сім'ям за втрату годувальника, щорічна допомога на оздоровлення) передбачено 9,1 млн. грн., із яких вже профінансовано 4,7 млн. грн. Розпочато санаторно-курортне оздоровлення

громадян, на що виділено 1,2 млн. грн., а для компенсації вартості санаторно-курортної путівки – 40,2 тис. грн.

У рамках програми Сумської міської ТГ «Милосердя» передбачено 2,4 млн. грн. для надання різних видів матеріальної допомоги, компенсацій та пільг громадянам, у тому числі 898,0 тис. грн. – додатково виділені кошти для виплати матеріальної допомоги громадянам з нагоди 35-ї річниці Чорнобильської катастрофи та до Дня вшанування учасників ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС.

На сьогодні департаментом готуються пропозиції до програми Сумської міської територіальної громади «Милосердя» на 2022-2024 роки, зокрема: надання одноразової матеріальної допомоги громадянам категорії 1 та 2, надання матеріальної допомоги особам з інвалідністю I групи з числа громадян категорії 1 до Міжнародного дня пам'яті жертв радіаційних аварій і катастроф (26 квітня), надання матеріальної допомоги учасникам ліквідації наслідків аварії на ЧАЕС у 1986 році, віднесених до категорії 1, які не є особами з інвалідністю внаслідок війни. Термін подачі проекту програми спливає, тому якщо у громадських організацій наявні будь-які інші пропозиції до проекту програми, необхідно надати їх до департаменту.

ВИСТУПИЛИ:

Верхуша П.Г., який звернувся з питанням щодо можливості включення до програми «Милосердя» забезпечення безоплатним харчуванням дітей, які потерпіли від Чорнобильської катастрофи, в освітніх закладах.

Котляр А.І., яка зазначила, що для включення цього питання до програми «Милосердя» доцільно також звернутися до управління освіти і науки Сумської міської ради, оскільки необхідні обґрунтовані розрахунки вартості харчування дітей.

Верхуша П.Г., який зазначив, що проведе моніторинг кількості дітей, які потребують забезпечення безоплатним харчуванням, та звернеться до управління освіти і науки Сумської міської ради щодо надання розрахунків вартості харчування дітей.

Самко Л.Ф., яка запитала про можливість включення до програми «Милосердя» порядку щодо забезпечення житлом громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Верхуша П.Г., який додав, що необхідно провести аналіз кількості осіб, які перебувають на обліку для отримання житла та ще не були забезпечені житлом. Також запропонував надання за згодою особи допомоги на придбання житла або компенсації.

Масік Т.О., яка наголосила, що питання забезпечення житлом затверджується окремою програмою. Крім того, тільки особа, яка перебуває на обліку для забезпечення житлом, є отримувачем коштів, що використовуються виключно для придбання житла. Ці кошти не є допомогою для вирішення соціально-побутових питань, не передаються членам родини для придбання житла або для будь-яких інших цілей. Оскільки питання забезпечення житлом залишається актуальним, то громадським організаціям спочатку необхідно

звернутися до центральних органів виконавчої влади для нормативно-правового врегулювання цього питання на центральному рівні.

Симоненко В.П., який уточнив, що фінансування програми повинно бути з державного бюджету, оскільки забезпечення жилою площею осіб передбачено Законом України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи».

Котляр А.І., яка підсумувала, що дійсно необхідна відповідна нормативно-правова база центрального органу виконавчої влади, в якій буде чітко визначений порядок надання житла чи порядок надання допомоги для придбання житла або порядок надання компенсації за належні для отримання житлові приміщення та вказані джерела фінансування.

Масік Т.О., яка повідомила, що департаментом буде направлено листа до управління «Центр надання адміністративних послуг» Сумської міської ради для отримання інформації щодо кількості осіб в розрізі категорій, які перебувають на черзі для отримання житла, кількість осіб, які були та не були забезпечені житловими приміщеннями.

ВИРІШИЛИ:

Департаменту соціального захисту населення Сумської міської ради направити запит до управління «Центр надання адміністративних послуг» Сумської міської ради для отримання інформації щодо кількості осіб в розрізі категорій, які перебувають на черзі для отримання житла, кількість осіб, які були та не були забезпечені житловими приміщеннями. Громадським організаціям звернутися до управління освіти і науки Сумської міської ради щодо надання розрахунків вартості харчування дітей, які потерпіли від Чорнобильської катастрофи, для включення до програми «Милосердя».

Голова консультативної ради

В.В. Мотричко

Секретар консультативної ради

В.Е. Синьпол